

2. column. in medio. Paul. de Castr. in leg. Si maritus. ff. Solut. matrim. Alexand. in leg. 1. eodem titul. 9. column. n. 35. Socin. 15. column. versic. final. 3. conclus. fit, & seq. column. versic. 2. limita. Bald. Novell. latè & notabiliter in tract. Dotis, 10. part. principali, 1. quast. per plures, colum. Joan. Campeg. in tract. Dot. 1. part. 93. q. & ita debet intelligi Gloss. notabilis & ordinaria & communis opinio in leg. fin. Cod. de Dote caus. non num. & ista videtur communis opinio.

Unum tamen est, quòd hoc deberet intelligi, quando creditores scirent de confessione dotis facta per maritum: secus si ignorarent; quia possent restitui ex clausula generali: argumento text. juncta doctrina Bartol. & communi, in leg. 1. §. Si quis autem propter. ff. de Itim. actusque privat. & in terminis ita tenet Alexand. in dict. leg. 1. ff. Solut. matrim. & ibi Socin. 17. column. vers. Illud autem. Jas. in dict. §. Fuerat, Institut. de action. 16. column. num. 84. licet contrarium tenet Bald. Novell. in dict. tract. Dotis, 10. part. principal. 1. quast. versic. Secundus casus principalis, num. 12. Item & 2. hoc debet intelligi, quando prædicti creditores habent hypothecas tacitas; secus verò si expressas: nam si eo casu quo verè constat de dote recepta, non præferatur ejus mulier, ut supra dictum est; à fortiori, quando tantum constat de dote confessata per maritum. Item & tertio intellige, quando confessio mariti emanavit ante matrimonium: secus verò si constante matrimonio, & illo tempore maritus opprimeretur ære alieno; quia tunc ex his duobus, scilicet, quòd emanavit confessio constante matrimonio, & erat pauper & oppressus debitorum pondere, præsumeretur facta in fraudem creditorum, argumento textus notabilis juncta Gloss. ordinaria & communi opinione in Authent. sed jam necesse, Cod. de Donat. ante nupt. & in expresso ita tenet Bald. Novell. ubi supra, quem vide.

Item quæro, an causa dotis proposita in judicio sit summaria & privilegiata? Et breviter dico quòd sic, & in ea debet judex procedere summarie, & dilationes & terminos abbreviare, ut celeriter & sine dilatione expediatur: argumento text. cum materia in leg. 2. ff. de Re judic. in expresso ita tenet Gloss. notabilis & ordinaria in leg. 1. ff. Solut. matrim. in gloss. 2. in fin. & ibi Bart. 2. column. num. 6. & communiter Modern. Bald. & Scribentes in leg. fin. Cod. de Sent. qua sine certa quant. prof. idem Bald. in leg. unic. Cod. de Privilegio dotis, & ibi alii DD. Bald. Novell. in tract. Dotis, 9. part. 12. privileg. pro qua sententia & conclusione facit text. in Clem. dispendiosam, de judiciis, & ibi communis doctrina Doctorum.

Item quæro, an causa dotis sit mixti fori? Et dicendum est quòd sic; quia potest cognoscere Judex Laicus, & Ecclesiasticus, & est locus præventioni: ita probat text. in cap. de Prudentia, de donat. inter vir. & uxor. ubi aperte probatur, quòd Judex Ecclesiasticus cognovit de causa dotis: text. in cap. Nuper, eodem titul. text. in cap. Ex litteris, de pignor. & in expresso ita tenet Innocent. in dict. cap. de Prudentia, & ibi Hostiens. Joan. Andr. Cardin. Abb. & magis communiter DD. tenet etiam Joan. de Imol. in leg. 1. ff. Solut. matrim. 1. column. & ibi alii DD. idem Imol. & communiter DD. in cap. Ex litteris, de pignor. Bald. Novell. in tract. Dotis, 9. p. 16. privileg. & istam dicit communem opinionem Felin. in cap. Licet, de foro competenti, 2. col. Quod est verum & procedit, quando incidenter ageretur de causa dotis; quia principaliter tractatur de causa matrimonii; nam tunc incidenter posset Judex Ecclesiasticus cognoscere de causa dotis: & ita propriè debent intelligi prædicta jura: & facit text. in cap. Tuam, de ordin. cognit. & in leg. Quoties, Cod. de Judiciis: secus verò, si principaliter ageretur pro dote; quia tunc causa est merè secularis, & non posset cognoscere Judex Ecclesiasticus, sed Judex Laicus: ut in toto titulo, ff. & Cod. Solut. matrim. & ff. de Jure dotium, & in expresso ita tenet & declarat Gloss. ordinaria in dict. cap. de Prudentia, & ibi Anton. de Butr. Anchar. Præp. & communiter alii DD. Angel. de Perus. in leg. 1. ff. Solut. matrim. fin. column. & ibi alii DD. Bald. in leg. In contractibus, §. fin. Cod. de Non num. pecun. Jas. in Authent. quod locum, Cod. de Collat. 6. column. 10. & istam dicit communem opinionem Felin. in cap. Ecclesia Sancta Maria, de constitut. 19. column. num. 58. Et licet primi DD. loquantur etiam quando principaliter agitur de causa dotis; tamen ista secunda opinio videtur mihi pura veritas & tenenda in judicando & consulendo: Nec etiam placet distinctio aliquorum DD. in locis ubi supra dicentium, quòd prima opinio procedat quando vidua agit pro dote soluto matrimonio, quia est miserabilis persona, argumento textus & eorum quæ ibi notantur in cap. Significantibus, de officio delegati: secus verò quando mulier ageret constante matrimonio propter inopiam viri, vel divortio facto. Quia imò indistinctè teneo, quòd nullo casu possit Judex Ecclesiasticus principaliter cognoscere de causa dotis.

Item quæro, an à sententia lata in causa dotis possit appellari? Et videtur dicendum, quòd si sit lata contra mulierem petentem dotem, habeat locum appellatio; si verò favore ejus, non possit maritus vel ejus hæres appellare: argumen-

mento text. in leg. fin. ff. de Appellat. recip. ubi habetur, quòd in his quæ non recipiunt dilationem, non potest appellari: Ex quo inferit ibi Din. Bartol. & alii DD. quòd in causa alimentorum, quæ petuntur officio judicis in casu inopia, non appellatur. Idem Bartol. in leg. Mella. ff. de Aliment. & cibor. legat. Specul. in tit. de Appellat. §. In quibus, versic. 8. Ergo sic dicamus in causa dotis, quòd in ea non habeat locum appellatio: imò, quod magis est, hoc habeat locum & procedat etiam quando maritus petit dotem contra socerum vel extraneum, & sit lata pro eo sententia, & est inops, & non habeat unde se alat: ita singulariter tenet Bald. Novell. in tract. Dotis, 9. part. 7. speciali, & 2. part. quast. 23. quod summè notat & commendat Palac. Rub. in sua Reper. fol. 64. col. 3. versic. Advertè, ubi, dicit, quòd illud dictum non est alibi. Unum tamen est, quòd Palac. Rub. ubi supra modificat & intelligit isto modo: quòd appellatio sit permissa, sed interim & statim lata sententia possit executioni mandari, tam pro dote quàm pro alimentis, & teneatur restituere si sententia revocetur; argumento text. in leg. Si instituta, §. penult. ff. de Inoffic. testam. Sed indistinctè ego teneo contrarium, imò, quòd non possi denegari appellatio, modò sententia sit lata pro muliere, modò pro marito, modò pro alio: quia lege aliqua non probatur superior conclusio, & regulariter quilibet potest appellare nisi lege prohibeatur: & in terminis ita probat text. in leg. final. Cod. de Sent. qua sine certa quant. prof. & ibi tenet Bald. & alii DD. nec similiter interim fiat executio, eadem ratione. Item, quia nihil est innovandum appellatione pendente. Item etiam, quia si recipiens esset pauper & consumeret bona, & postea revocetur sententia, non haberet unde solveret, & parum prodesset victoria.

Item quæro, si matrimonium inter conjuges est prohibitum, ut inter consanguineos, an mulier possit repetere dotem, & qua actione? In quo articulo magistraliter & resolutivè dico, quòd si contraxerunt scienter, uxor non potest repetere dotem, nec maritus donationem propter nuptias, vel quid aliud quòd ex causa matrimonii inter eos invicem datum sit: imò auferitur ab ipso recipiente & applicatur fisco: text. est in leg. Incesta. ff. de Ritu nuptiarum, cujus verba sunt: *Incesta nuptia nec dotem habent, & idè omnes quod perceptum est, licet fructuum nomine auferitur*, text. in leg. Qui contra, Cod. de Incestis nuptiis, cujus verba sunt: *Qui contra legum præcepta, vel contra mandata constitutionesque principum nuptias forte contraxerit, nihil ex eodem matrimonio, sive ante nuptias donatum,*

sive deinceps quoquomodo datum fuerit, consequitur: idque totum quod ab alterius liberalitate in alterum processerit, ut indigno, indignave sublatum, fisco vendicari sancimus: text. in leg. 2. versic. 1. ff. de His quibus ut indignis: text. in leg. Cum hic status, §. fin. ff. de Donat. inter virum & uxorem, & utrobique communiter DD. Postea verò augetur pœna isto casu de jure Authenticorum quia in utroque conjugè inducitur confiscatio bonorum, si non habent filios ex alio matrimonio: Item etiam imponitur auxilium, & privatio dignitatis; & pœna flagelorum, si est vilis persona; text. est in Authent. de incestis nupt. §. 1. collat. 2. text. in Authent. incestas, Cod. de Incestis nuptiis, & idem disponit lex 3. titul. 18. part. 7. Quod semper intellige, quando uterque contraxit scienter, ut dictum est; secus verò si ignoranter. Item intellige, quando est sequuta copula: secus verò alias; quia tunc nullam pœnam patitur, licet dos non repetatur propria actione de dote, sed conditione sine causa, ut in leg. fin. ff. de Condit. sine caus. & in leg. 1. Cod. de Cond. ob caus. Si verò unus eorum contraxit scienter, alter verò ignoranter, & est sequuta copula; dos, vel illud, quod traditum est, remanet apud recipientem: si verò non est sequuta copula, ille qui dedit potest repetere, non propria actione, sed conditione sine causa: ita probant prædicta jura, & tenet Gloss. ordinaria in dict. leg. Qui contra, & ibi communiter DD. Et prædicta procedunt & habent locum in dote, vel donatione propter nuptias, vel illo quod est datum ex causa matrimonii: secus verò, si fiat inter eos donatio simplex; quia tunc, si fiat inter scientes, non valet, nec morte confirmatur, sed applicatur fisco, secuta copula, vel non: si verò fiat inter ignorantes, repetit ille qui dedit: si verò donator est sciens, & recipiens ignorans, & sequatur copula, remanet penes recipientem; si verò non sequatur copula, repetit fisco: ita probat text. in leg. Cum hic status, §. fin. ff. de Donat. inter vir. & uxor. text. in leg. Si ex voluntate, Cod. eod. titul. text. in leg. fin. ff. de leg. 1. text. in leg. 3. Cod. Solut. matrim. Gloss. ordinaria & communiter DD. in cap. Et si necesse, de don. inter vir. & uxor. & tradit latè Bald. Novell. in tract. Dotis, 11. part. princ. Quid autem de fructibus? an cedant lucro recipientis, vel dantis, vel fisci? vide ibi Bald. Novell. in Prædicta, 11. part. versic. Decimum quartum membrum est.

Item consequitivè circa prædicta quæro, eo casu quo matrimonium est nullum, & uterque fuit ignorans, vel uxor tantum, an soluto matrimonio morte vel divortio, dos putativa habeat pri-

privilegia dotis veræ? Et magistraliter & resolutivè dico, quòd si privilegia respiciunt contractum, actionem, vel ipsam dotem, regulariter mulier habet eadem privilegia pro dote putativa, quæ haberet pro dote vera. Ex quo primò infero, quòd conditio ob causam, vel sine causa, quæ competit ad dotem repetendam, est privilegiata, ut præferatur in ea omnibus aliis creditoribus, sicut tacita & ficta stipulatio est privilegiata in dote vera: text. est in leg. 2. §. *fin. ff. de Privil. credit.* & ibi Gloss. ordinaria, Bartol. Alberic. Angel. Raph. Cuman. & communiter DD. text. in leg. *Si sponsa. ff. de Jure dot.* & ibi communiter DD. Secundò infero, quòd dos putativa habet tacitam hypothecam & privilegiatam, ut præferatur cæteris creditoribus etiam anterioribus, sicut dos vera: quia militat eadem ratio, ut mulier inveniat cui postea nubere possit: ita tenet Gloss. ordinaria in dict. leg. 2. §. *fin. ff. de Privil. credit.* & ibi communiter DD. Gloss. ordinaria in leg. *Assiduis, Cod. Qui potior. in pignor. habeantur, in gloss. magna, final. quest.* & ibi Cin. 7. *quest.* Bald. Salyc. & communiter DD. Gloss. ordinaria, in leg. *Sponsa. ff. de Jure dotum,* & ibi DD. Bart. & communiter DD. in leg. *Si cum dotem, §. fin. ff. Solutio matrimonio.* Tertiò infero, quòd dos putativa consistens in rebus immobilibus non possit alienari, sicut vera dos: ita tenet Gloss. notabilis ordinaria in leg. *Dotale. §. Dotale. ff. de Fundo dotali: in verb. Præstatur,* & ibi Bald. Salyc. & communiter DD. Quartò infero, quòd in casibus, in quibus ex forma legis vel statuti instrumentum veræ dotis mandatur executioni, ita mandabitur instrumentum dotis putativæ: ita Bald. in leg. 1. *Cod. de Condict. ob caus. in fin.* & ibi Salycet. & alii DD. Quintò infero, quòd in casibus, in quibus res empta ex pecunia veræ dotis efficitur dotalis, ut in leg. *Ex pecunia, Cod. de Jure dotum,* & in leg. *Si ex ea pecunia, Cod. de Rei vend. & in leg. Si ut proponis, eodem titul.* ita res empta ex pecunia dotis putativæ: ita probat text. in leg. *Si cum dotem, §. final. ff. Solutio matrimon.* Sextò infero, quòd sicut titulus veræ dotis sufficit ad præscribendum ad utilitatem uxoris, quando datur res aliena, ut in leg. *Pomponius. §. In dote. ff. de Acquir. poss. & in leg. 1. & per totum. ff. de Usucapione pro dot.* ita titulus dotis putativæ: ita probat text. in leg. *Proculus. ff. de Jure dotum,* & ibi Gloss. ordinaria, & comm. DD. Et alia privilegia, quibus conveniunt dos vera & putativa, vide per Bald. Novell. in dict. tract. fol. 68. in part. hætenus expeditum est, & c. ubi ponit 20. privilegia, & Joan. Campegi. *quest.* 97.

Si verò privilegia respiciunt jus, virtutem,

& effectus provenientes ab ipso matrimonio, non dantur neque competunt quando matrimonium est putativum. Ex quo primò infero, quòd inter conjuges putativos, deficiente agnatione & cognatione, non habet locum successio ab intestato, sed succedit fiscus: ita probat text. in leg. 1. *ff. Unde vir. & uxor.* cujus verba sunt: *Ut honorum possessio peti possit, unde vir. & uxor. justum esse matrimonium oportet: cæterum si injustum fuerit matrimonium, nequaquam bonorum possessio peti poterit* & ibi notat Dinus, Alberic. & communiter DD. Antiqui. Secundò infero, quòd licet donatio inter virum & uxorem facta constante matrimonio, confirmetur morte donantis, ut in leg. *Papinianus, & per totum. ff. de Donat. inter virum & uxorem,* & in leg. *Donationes quas parentes, Cod. eod. titul.* tamen donatio facta constante matrimonio putativo, non confirmatur: text. est singularis in leg. *Cum hic status. §. Si quis sponsam. ff. de Donat. inter virum & uxorem,* quem ad hoc notant & commendat DD. ibi: & reputat singularem Bald. in leg. *Eam quam, Cod. de Fideicom. 6. column. num. 22.* Jacob. de Sanct. Georg. in leg. 3. *ff. de Jure dotium, in fin. text. in leg. Si ex voluntate, Cod. de Donat. inter virum, & uxor.* & ibi notat & commendat Bald. Salycet. & communiter DD. Tertiò inferitur, quòd licet sponsalitia largitas in totum quærat sponsæ per copulam, & medietas per osculum, ut in leg. *Cum veterum, & in leg. Si à sponso, Cod. de Donat. ante nupt. & in leg. 52. his ll. Taur.* tamen debet intelligi, quando matrimonium inter eos potuit de jure valere: secus verò aliàs; quia nihil quærit recipiens, sed totum debet reddere: ita tenet Gloss. singularis & ordinaria in dict. leg. *Si à sponso,* & ibi Salyc. & communiter alii DD. Quartò infero, quòd maritus putativus non lucratur fructus dotis tanquam verus maritus, sed tanquam bonæ fidei possessor: Ex quo deducitur & inferitur, quòd tantum lucrabitur eos, quos consumpsit in oneribus matrimonii, & sic usque ad concurrentem quantitatem: ita probat text. in leg. *Insulam. §. Fructus. ff. Solutio matrimonio,* & ibi communiter DD. Paul. & alii in leg. *Divortio. §. Impendia eodem titul.* Alexand. & Moderni. in leg. *Si cum dotem, §. fin. eodem titul.* Quintò infero, quòd maritus putativus tenetur & potest conveniri ultra quàm facere possit, argumento text. in cap. 1. *de Donat. inter vir. & uxor.* per quem ita tenet Alexand. in leg. *Maritum. ff. Solutio matrimon.* 1. *column.* idem Alexand. in leg. *Si cum dotem, §. fin. eodem tit. 1. column.* in fin. Paul. & Imol. in leg. *Divortio. §. Impendia, eod. titul.* Sextò infero, quòd maritus putativus

non poterit accusare adulterum jure mariti: text. est in leg. *Si uxor. §. Divus. ff. de Adulter.* text. in leg. *Marito, §. fin. eodem titul.* Ex quo deducitur & inferitur, quòd non poterit adulteros occidere, etiam repertos in fragranti crimine, nec lucratur dotem propter adulterium: ita probant prædicta jura, & tenet Gloss. singularis & ordinaria in leg. *Consensu. §. Vir. quoque, Cod. de Repud.* licet contrarium disponit hodiè lex 81. infra ll. *Taur.* Septimò infero, quòd maritus putativus non gaudebit dilatione legali concessa pro restitutione dotis: Gloss. est notabilis & ordinaria in leg. 1. §. *Exadti, Cod. de Rei uxor. action.* & ibi DD. & tenet Alexand. in dict. leg. *Si cum dotem, §. fin. Solutio matrimon.* Octavò infero, quòd licet soluto matrimonio non detur actio furti famosa contra uxorem, in honorem transacti matrimonii, ut in leg. 1. & per tot. *ff. Rerum amit.* tamen secus est in matrimonio putativo: text. est in leg. *Si in concubina, eodem titul.* & ibi DD. Nonò infero, quòd licet, resolutio vero matrimonio, statim ipso jure transeat dominium rerum dotialium in uxorem, ut in leg. *In rebus, Cod. de Jure dotium,* tamen secus est in matrimonio putativo; quia non transit, sed tantum datur conditio ob causam, ut in leg. *fin. ff. de Cond. sine causa, in leg. 1. Cod. de Cond. ob causam,* & ibi DD. Et istas & alias differentias usque ad 23. vide per Bald. Novell. in dicto tract. fol. 71. in parte, sequitur tertium membrum, & Joan. de Campegi. in 1. part. *quest.* 97.

Ex quibus utiliter & necessariò quæro, an data ignorantia in utroque conjugè, vel uno tantum, legitimentur filii nati ex matrimonio putativo? Et breviter dico quòd sic: text. est singularis in cap. *Ex tenore, qui filii sint legitimi,* & notatur per DD. in leg. *Qui in provincia. §. Divus. ff. de Ritu nupt.* ubi vide.

Item etiam quæro, an quemadmodum de jure regio communicantur lucra acquisita constante vero matrimonio inter conjuges, ita eodem modo communicantur, quando matrimonium est putativum? Et breviter dico quòd sic, argumento text. in cap. 2. *de Donat. inter virum & uxorem,* & ibi tenet Abb. & communiter DD. & tenet notabiliter Palac. Rub. in sua *Repet. fol.* 19. & 39.

57 Item principaliter quæro, an res dotalis possit alienari per maritum, vel uxorem, vel utroque, constante matrimonio? Et breviter & resolutivè dico quòd non: text. est in leg. 1. & per tot. *ff. de Fundo dotal.* text. in leg. 1. & per tot. *Cod. de Rei uxor. action.* text. in §. 1. & per tot. *Inst. qui bal. lic. vel non: Quod est verum & procedit, nisi mulier juravit: secus tamen si*

interveniatur juramentum; quia tunc valet & tenet contractus & alienatio: text. est in cap. *Cum contingat, de jurejur.* text. in cap. *Licet mulieres eodem titul. lib. 6.* Pulchrum tamen dubium est, si talis res vel fundus dotalis sit alienatus cum juramento, an possit uxor petere pretium à marito vel hæredibus ejus? Et breviter & resolutivè dico, quòd si sola uxor de licentia mariti alienavit, & ipsa sola recepit pretium, non potest aliquid petere à marito vel hæredibus ejus: si verò maritus solus alienavit de licentia uxoris & cum juramento ejus, ipse solus tenetur, quia solus contraxit: si verò maritus & uxor simul contraxerunt & venderunt, & uxor juravit, videtur quòd maritus solum teneatur ad dimidiam partem pretii, argumento text. in leg. *Reos. §. Cum in tabulis. ff. de duobus reis cum similib.* & in terminis ita tenet Bartol. *Consil. suis, consil. 124.* sed contrarium est verius, imò, quòd hoc casu maritus teneatur ad totum pretium, quia ad eum præsumitur pervenisse, argumento text. & eorum quæ ibi notantur in *Aurhent. si qua mulier, Cod. ad Vellejan.* & in expressò ita tenet singulariter Joann. de Imol. in leg. *Cum vir. ff. de Usucap. antepenult. column. versic. Item adverte.* Idem Joan. Imol. in cap. *Cum contingat, de jurejur.* 16. *column. num. 26.* Confirmatur ex sententia Cin. Angel. & aliorum in leg. *Si cum dotem. §. Transgrediamur. ff. Solutio matrimon.* qui dicunt, quòd si pater & filius recipiunt dotem, tenetur pater, quia ad eum præsumitur pervenire tanquam administratorem.

Item quæro, si mulier primò juravit non vendere res dotales, nec alienationi consentire, & postea vendit & jurat, an talis contractus valeat & firmetur juramento? Et videtur quòd non; quia quando semel est præstitum juramentum, secundum reputatur illicitum, & non valet: argumento text. in cap. *Ea te, & in cap. Intellecto, de jurejur.* & ibi tenet Innocent. Abb. & communiter DD. & in expressò isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Gloss. singularis & ordinaria in cap. *Licet mulieres de jurejur. lib. 6.* & ibi Joan. Andr. Anchi. Domin. Anchar. Philip. Franc. & communiter DD. Holstiens. in cap. *Cum contingat, de jurejur. fin. column. versic. Quid si minor. vel mulier. Specul. in titul. de Emption. & vendit. §. Tertio loco, versicul. Et nota generale consilium.* Bartol. in leg. *Si quis pro eo. ff. de Fidejuss. 4. column. n. 9. versic. Pro hoc induco.* & ibi Paul. de Castr. 2. *column. in fin. idem Bartol. in leg. Si prædium, Cod. de Jure dot.* idem Bartol. in leg. *Is cui bonis. ff. de Verbor. obligat. fin. column. in fin.* Angel. de Aretin. in §. 1. *Inst. quibus alien.* li-

licet vel non fin. column. in fin. ubi reputat illam Gloss. singularem Jas. in *Authentic. sacramenta puberum*, Cod. Si ad ver. ven. 14. column. num. 60. Bald. & Modern. in leg. Duobus, §. fin. ff. de Jurejur. ubi dicit Alexand. hanc esse communem opinionem: & illam Glossam ad hoc reputat singularem & unicam Joan. de Imol. in leg. Si estimatis. ff. Solut. matrim. in fin. illam etiam sequitur, & reputat valde notabilem & ordinariam idem Imol. in cap. Cum contingat, de Jurejur. 82. column. num. 83. Sed his non obstantibus, ego semper tenui & teneo contrarium, imò, quòd talis actus vel contractus secundus cum juramento valeat & teneat: Primò, quia quando actus vel dispositio pendet à mera facultate & voluntate ipsius disponentis, non potest irrevocabiliter astringi, etiam cum juramento, taliter quòd ab ea non possit recedere, sed valet & tenet secundus actus contrarius, licet disponens sit perjurus; argumento text. in leg. Qui in aliena, §. fin. ff. de Acquirenda hereditate, & in leg. Si quis in principio testamenti, versicul. Nemo enim. ff. de legat. 3. cujus verba sunt: Nemo enim eam sibi potest legem dicere, ut à priore ei recedere non liceat: text. in leg. Si mihi & tibi. §. In legatis. ff. de legat. 2. text. notabilis & expressus in cap. Sicut ex litteris de sponsal. ubi, qui jurat contrahere matrimonium cum B. potest contrahere cum alia, licet sit perjurus: & ibi notat & commendat Abb. & communiter DD. Confirmatur, quia aliàs esset sibi tollere libertatem arbitrii, quæ est de jure naturali, argumento text. in leg. 1. Cod. de Sacros. Eccles. Et si replices, quòd primus actus juratus habet tacitam clausulam derogatoriam sequentis actus contrarii, & tollit vires ejus virtute juramenti, argumento text. in leg. Cum pater. §. Filius matrem. ff. de legat. 2. Respondet, quòd illud est in dubio, quando non constat de determinata voluntate secundæ dispositionis: secus tamen aliàs, quando constat, ut in nostro casu; quia tunc primus actus derogatur per secundum: & dicitur constare, per clausulam derogatoriam contrariam positam in secundo actu, vel per juramentum in eo interpositum, ex quo inducitur tacita revocatio prioris actus. Confirmatur etiam ex sententia Joan. Anchar. & communi in regul. quod semel, de regulis juris, lib. 6. tenentis, quòd si quis fecit testamentum, & juravit non mutare; potest postea ad libitum mutare, licet sit perjurus. Rursus confirmatur ex sententia Gloss. singularis, cum communi opinione in cap. fin. de Procurat. lib. 6. in verb. Revocatus, ubi dicit, quòd licet quis constituat procuratorem, & juret non revocare, potest ad libitum revocare. Secundò principaliter

& in specie facit; quia privatio vel promissio de non alienando, etiamsi sit cum juramento, non impedit alienationem & translationem domini, argumento text. in leg. Si ita quis. §. Ea lege. ff. de Verb. oblig. & in leg. Ea lege, Cod. de Condit. ob causam cum similib. & in expresso ita tenet Innocent. in cap. Dilecto, de Præbend. 2. column. num. 4. & ibi Abb. & communiter DD. Joan. Anchar. in Regul. quod semel, de regul. jur. in 6. column. 3. in fin. Alberic. Faber. & alii DD. in dict. ea lege, Jas. in dict. leg. Si ita quis. §. Ea lege, de Verb. obligat. 6. column. num. 23. Tertiò principaliter facit: quia quando actus vel contractus pendet de voluntate duorum, non valet clausula derogatoria posita ab uno, si non perveniat ad notitiam alterius; quia aliàs esset graviter fraudatus: argumento text. in leg. Qui hominem. §. Si Titium. ff. de Solut. & in leg. Cum quis. §. Si debitorem eod. ritul. text. in leg. Si mandassem. ff. Mandat. text. in leg. Si fidejussor, la 1. §. 1. eod. titul. text. in leg. Sed & si socius, §. 1. eod. titul. text. in leg. 1. §. Sed eo. ff. Quod jussu, & in expresso ita tenet Bartol. Bald. & communiter DD. in leg. Pacta novissima, Cod. de Pactis, Paul. & DD. in leg. Si mihi, & tibi. §. In legatis. ff. de leg. 1. tradit latè & notabiliter Bart. in leg. Non soluta. §. Morte. ff. de Oper. nov. nunc. 4. & 5. col. & ibi communiter Modern.

Tenendo tamen prædictam Glossam & communem opinionem in dict. cap. Licet mulieres, eam notabiliter limita & intellige sequentibus modis: Primò, quando primum juramentum esset præstitum à muliere favore patris, vel alterius, cujus intersit dotem non alienari: secus verò si simpliciter suo proprio favore & causa juravit; quia tunc non valet nec obligat talis actus juratus irrevocabiliter, sed potest revocari per sequentem actum contrarium juratum, quia non est jus quæsitum tertio, & censetur nudum præceptum vel promissio de non alienando, quod non valet nec tenet, quando non fit respectu certæ personæ, argumento text. cum materia in leg. Filius fam. §. Divi. ff. de leg. 1. & in expresso ita tenet Bald. in leg. Duobus, §. fin. ff. de Jurejur. & ibi alii DD. præcipue Jas. idem Bald. in cap. Veniens de Jurejur. in fin. Alexand. in cons. 16. 3. column. 3. vol. con. Palac. Rub. in sua Reper. fol. 33. column. 1. in medio. Georg. Nathan. in Reper. cap. Quamvis pactum de pactis in 6. column. 5. num. 19. ubi reputat singulare. Secundò limita & intellige, quando ille, cum quo secundus actus vel contractus fiebat, erat certus de primo juramento contrario: secus verò si ignorabat, quod semper præsumitur, ut in leg. Verius de probat. & in leg. fin. ff.

ff. pro suo) quia tunc secundus actus vel contractus valet & tenet: ita singulariter tenet & declarat Bald. in consil. 133. part. 1. cons. Joan. de Imol. in leg. Cum vir. ff. de Usucapion. 8. col. num. 5. Idem Imol. in dict. cap. Cum contingat, 84. col. n. 85. Faber. in §. 1. Inst. quibus alien. licet vel non, 2. col. Alexand. in consil. 16. 3. col. 3. vol. cons. Jas. in leg. Duobus, §. final. ff. de Jurejur. 2. column. Georg. Nathan. in Reper. cap. Quamvis pactum, de pactis, in 6. col. 5. n. 19. Quod reputo singulare & quotidianum in practica.

59 Item quæro, an mulier soluto matrimonio, possit vendere vel alienare res vel fundos dotales, vel approbare & ratificare venditiones & alienationes factas à marito in vita, constante matrimonio, antequam verè & realiter apprehendat possessionem earum? Et breviter & resolutivè dico quòd sic: Primò, quia sine matrimonio dos esse non potest, ut in leg. 3. ff. de Jure dotium, & in leg. fin. §. 1. Cod. de Don. ante nupt. ergo, eo soluto, non censeatur dos, nec habet ejus privilegia. Secundò & in specie facit text. in leg. Cum pater. §. Qui dotale. ff. de leg. 2. ubi maritus vendidit in vita fundum dotalem, & postea in testamento legavit uxori pretium, quod emptor debebat, & insuper aliud legatum, quod agnovit mulier: & dicit text. quòd ex hoc videtur approbare & ratificare venditionem & alienationem factam à marito: & ad hoc notat & commendat ibi Bald. Imol. Paul. Cuman. & communiter DD. Tertiò facit text. in leg. 1. & per tot. Cod. Si major factus alienation. sine decreto fac. rat. habuer. ubi habetur, quòd minor, qui fundum vel rem immobilem in minori ætate vendiderit sine decreto vel juris solemnitate, potest post majorem ætatem approbare & ratificare, etiam possessione existente penes alium. Quartò facit text. in leg. 1. in fin. cum Authent. ibi posita, Cod. de Bon. mater. ubi habetur, quòd si pater in vita alienat rem adventitiam filii, potest filius post mortem patris, quando est effectus sui juris, eam vindicare, nisi tacitè vel expressè approbet venditionem.

Sed his non obstantibus, contrarium est tenendum, imò, quòd non possit mulier, soluto matrimonio, vendere vel alienare prædictas res & fundos dotales, nec venditiones & alienationes antea factas approbare & ratificare, antequam verè & realiter apprehendat possessionem earum: Primò, quia, soluto matrimonio, antequam sibi fiat solutio, res & fundi dicuntur dotales, & gaudent eodem privilegio & militat eadem ratio prohibitionis, & sexus fragilitas text. in l. 3. vers. 1. ff. de Fundo dotal. cujus verba sunt: Toties autem non potest alienari fundus quoties mulieri actus

competit, aut omnino competitura est, & ibi Gloss. ordinaria, & communiter DD. Secundò facit text. in leg. Etiam eodem titul. cujus verba sunt: Etiam dirempto matrimonio dotale prædium esse intelligitur, & ad hoc expressè notat ibi Odofr. & communiter alii DD. Tertiò facit text. in rubro, & negro. ff. Solut. matrim. ubi, etiam soluto matrimonio, propriè dicitur dos, & in petitione & exactione competunt ejus privilegia. Quartò facit text. in cap. 2. de Restit. spol. ubi spoliatus, qui renuntiat juri suo antequam sit plenè restitutus, non sibi præjudicat. Et in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Paul. de Castr. Cuman. Socin. Aretin. Alexand. Jas. Vincent. Rip. & communiter DD. in Rub. ff. Solut. matrim. Bald. & Salycet. notabiliter in leg. 1. Cod. Sine censu, vel relig. Idem Bald. in leg. Dotalem. ff. de Milit. testam. ubi dicit, quòd soluto matrimonio, reliquæ privilegia inalienationis remanent in ipsis rebus antequam realiter fiat solutio, licet in mulierem ipso jure sit translatum dominium, ut in leg. Rebus, Cod. de Jure dot. idem Bald. Cin. & alii DD. in leg. Rem quam, Cod. de Jure dot. Nec obstat primum fundamentum contrarium: Quia procedit quando nullum matrimonium penitus intervenit: secus verò si aliquando intervenit, licet ex post facto cesset; quia tunc dos bene retinet sua privilegia: ita tenet & declarat Paul. & DD. in dict. rub. ff. Solut. matrim. Confirmatur, quia licet ususfructus requiratur patriam potestatem quoad sui acquisitionem, non tamen quoad sui durationem, secundum Bald. & DD. in leg. 3. Cod. de Usufruct. Secundò non obstat text. in dict. leg. Cum pater. §. Qui dotale. ff. de legat. 2. Quia, omissis aliis solutionibus, quæ possent assignari, dico, quòd de illo jure antiquo fundus dotalis poterat vendi per maritum consentiente uxore; & ibi maritus vendidit in vita, & uxor post mortem approbavit, & valet approbatio & consensus, sicut valeret in vita constante matrimonio: hodie verò de jure novo Cod. non potest vendi nec alienari, etiam consentiente uxore, propter ejus fragilitatem, ut in leg. unic. §. Et cum lex, Cod. de Rei uxor. act. & not. §. 1. Inst. quibus alien. licet vel non. Tertiò non obstat text. in dict. leg. 1. & per tot. Cod. Si major factus: Quia ibi ratio prohibitionis & privilegii tantum est minor ætas; quæ cessat postquam est effectus major: in nostro verò casu durat favor dotis, & fragilitas sexus. Quartò non obstat text. in dict. leg. 1. in fin. cum Authent. ibi posita, Cod. de Bon. mater. Quia ibi ratio prohibitionis est, quia erat res alienata; unde, meritò alienatio potest confirmari per filium finita patria potestate, quia est verè dominus.